

ASIA

Opetus- ja kulttuuriministeriön menettely valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustuskäsittelyssä

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerille 4.11.2015 osoittamassaan kirjoituksessa arvostellut viranomais-toimintaa valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen vuoden 2015 valtionavustuskäsittelyssä. Kantelija katsoo muun muassa, ettei avustusjärjestelmä täytä hyvän hallintotavan mukaisia vaatimuksia, eikä avustusten jakamisessa noudateta hallintolain, valtionavustuslain ja liikuntalain mukaisia periaatteita. Valtion liikuntaneuvosto, jolta ministeriön tulee pyytää lausunto avustuksista, on toivonut vahvempaa näyttöä siitä, miten järjestöjen toiminta noudattaa ministeriön hakuohjeen määrittelemiä painopistealueita. Kantelija katsoo, ettei avustusten jakoa voida pitää läpinäkyvänä tai hakijoita tasapuolisesti kohtelevana, ellei päätöisiä perustella hallintolain mukaisesti. Valtionavustuspäätökset eivät kantelun mukaan aina sisällä tietoa toiminnan kokonaiskuluista tai hyväksyttävistä kustannuksista. Kantelija katsoo lisäksi, ettei valtionapuun oikeutettuja hyväksyttäviä menoja ole tarkastettu ministeriön asettamien ehtojen ja hakuohjeen mukaisesti.

Kantelija kiinnittää kirjoituksessaan huomiota myös Suomen Olympiakomitean sekä Valo ry:n erityiskohteluun sekä kysymyksiin, jotka koskevat järjestöjen palkkausmenojen kattamista valtionavustuksilla.

SELVITYS, VASTINE JA LISÄSELVITYS

Opetus- ja kulttuuriministeriön selvitys on saapunut 22.4.2016. Kantelija on antanut vastineensa selvityksen johdosta. Opetus- ja kulttuuriministeriön lisäselvitys kantelijan vastineen johdosta on annettu 25.10.2016. Jäljennös ministeriön lisäselvityksestä toimitetaan kantelijalle tämän päätöksen liitteenä.

RATKAISU

Lainsäädäntö ja menettelytavat valtionavustuskäsittelyssä

Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukset perustuvat liikuntalakiin (390/2015). Vuonna 2015 myönnettyihin avustuksiin sovellettiin vuoden 1998 liikuntalakia (1054/1998). Kyseisen lain 7 §:n mukaan valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen toiminnan avustamiseen. Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon se, miten järjestö toimii tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Hakijoiden keskinäisessä vertailussa otetaan huomioon järjestön toiminnan laatu ja laajuus. Lisäksi otetaan huomioon toiminnan yhteiskunnallinen merkitys.

Pykälän 2 momentin mukaan hyväksyttävänä toimintamenoina ei pidetä liiketoiminnasta aiheutuvia menoja.

Pykälän 4 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö hyväksyy avustettavat järjestöt. Harkitessaan järjestön hyväksymistä ministeriön tulee ottaa huomioon järjestön toiminta liikunnan järjestämiseksi ja muu liikuntaa edistävä toiminta sekä se, miten järjestö ottaa toiminnassaan huomioon urheilun eettiset periaatteet. Erityisestä syystä myös muu liikunnan alalla toimiva valtakunnallinen järjestö voidaan hyväksyä avustuksen piiriin.

Tarkempia säännöksiä järjestöjen tulosperusteista ja valtionapukelpoisuuden hyväksymismenettelystä vuonna 2015 annettiin liikunta-asetuksella (1055/1998). Valtioneuvoston asetus liikunnan edistämisestä (550/2015) tuli voimaan 1.5.2015.

Liikuntalain 12 §:n mukaan valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustukseen sovelletaan muutoin, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään. Valtionavustuslaissa on säännöksiä muun muassa hakemusmenettelystä, valtionavustamisen edellytyksistä sekä valtionavustuksen maksamisesta, palauttamisesta ja takaisinperinnästä sekä muutoksenhausta. Valtionapuviranomaisen tulee valtionavustuslain 15 §:n mukaan huolehtia valtionavustusten asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta.

Liikunta-asetuksen mukaan ministeriö voi vahvistaa tarkemmin käytettävät avustusperusteet. Vuotuiset arviointiperusteet käyvät ilmi opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisemista ohjeista, jotka koskevat valtionapukelpoisuuden ja valtionavustusten hakemista.

Valtionavustuskäsittelyssä tulevat lisäksi sovellettavaksi perustuslain ja hallintolain (434/2003) säännökset.

Valtiontalouden tarkastusviraston laillisuustarkastus vuonna 2012

Valtiontalouden tarkastusvirasto suoritti vuonna 2012 tarkastussuunnitelmaansa sisältäneen tarkastuksen (14/2012), joka koski veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista myönnettyjä harkinnanvaraisia valtionavustuksia urheilun ja liikuntakasvatuksen, tieteiden, taiteen ja nuorisotyön edistämiseen.

Valtiontalouden tarkastusvirasto katsoi kertomuksessaan muun muassa, että valtionavustuksen perusteltavuuden vaatimus edellyttää riittävän selkeitä ja objektiivisesti hyväksyttävissä olevia myöntökriteereitä. Yleisavustusta saa käyttää kaikkeen avustuksen saajan sääntöjen mukaiseen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

toimintaan. Erityisavustuksessa huomiota on kiinnitettävä aiheuttamisyyhteyteen. Tarkastusvirasto katsoi, että ongelmalliseksi muodostuvat tällöin avustuksen saajan hallinto- ja muut yleiskulut, joita kohdistetaan erityisavustukselle. Kertomuksen mukaan järjestöt ovat pääsääntöisesti soveltaneet hyvin yleisiä kohdentamisperusteita kuten kiinteää prosentuaalista osuutta tai henkilötyövuosijakaumaa. Prosentuaalisista kohdennuksista osa perustui eri toimintojen keskimääräisiin arvioituihin prosentiosuuksiin, osa vanhoihin käytäntöihin ja osa avustuksen saajien välisiin suullisiin sopimuksiin opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

Tarkastusvirasto katsoi, että osa avustuspäätöksistä oli puutteellisia, mutta parhaimmillaan päätökset täyttivät hyvin valtionavustuslain 11 §:ssä valtionavustukselle asetetut sisällölliset vaatimukset. Kertomuksessa todettiin puutteena myös muun muassa, että ministeriö ei ollut huolehtinut valtionavustuslain 15 §:ssä edellytetyllä tavalla valtionavustusten asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta. Ministeriö ei ollut tehnyt avustuksen saajilla tarkastuksia yksittäisiä poikkeustapauksia lukuun ottamatta. Takaisinperintäpäätöksiä oli jäänyt tekemättä avustuksen käytön valvonnan puutteiden takia.

Avustusprosessin sisäisen valvonnan järjestämisessä tuli esiin sellaisia päätöskäytäntöihin, avustuksen käytön valvontaan ja maksatukseen liittyviä puutteita, joiden vuoksi opetus- ja kulttuuriministeriötä kehoitettiin ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin muun muassa lisäämällä sisäisen tarkastuksen resursseja ja uusimalla menettelytapaohjeensa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimet Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen jälkeen sekä tarkastusviraston jälkiseurantaraportti

Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnisti 7.6.2013 hankkeen OKM/28/040/2013 (Valtionavustusten käytäntöjen ja vaikuttavuuden kehittäminen) valtionavustuspolitiikkansa kehittämiseksi. Asiaa pohtinut työryhmä julkaisi 12.11.2014 ehdotuksensa valtionavustuskäytänteiden kehittämiseksi ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi (2014:24). Työryhmä on oikeuskanslerille annetun selvityksen mukaan tarkoitus asettaa pysyväksi elimeksi valtionavustuskäytäntöjen selkiyttämiseksi.

Tarkastusviraston suositusten perusteella ministeriö on uusinut avustuksen käytön valvontaan liittyvät menettelytapaohjeet. Ministeriö on tarkistanut yksittäisiä avustuksia koskevia menetteilyitä (mm. Suomen Olympiakomitean avustaminen) oikeuskanslerille antamassaan selvityksessä tarkemmin yksilöidyn tavoin. Näiden uudistusten lisäksi ministeriö on tarkistanut yleisesti valtionavustuskäytäntöjään. Ministeriön työjärjestys uudistettiin raportissa edellytetyllä tavalla opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella (359/2014). Asetuksessa säädetään muun muassa sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta. Ministeriön talousyksikön vastuulle lisätiini valtionosuuksia ja -avustuksia koskevien vuosittaisten tarkastussuunnitelmien laadinta. Tarkastussuunnitelmaan on sisällytetty myös paikan päällä tehtäviä tarkastuskäyntejä. Liikunnan vastualueen osalta suunnitelmaan valikoitui vuodelle 2016 Suomen Olympiakomitea ja Valo ry. Ministeriö on lisäksi täsmentänyt järjestöavustuksia koskevaa päätöskirjettä lisäämällä siihen perustelut päätösharkinnan lähtökohdista sekä täsmentämällä niitä menoja, joihin valtionavustusta voidaan käyttää.

Valtiontalouden tarkastusviraston jälkiseurantaraportti valmistui joulukuussa 2015. Raportissa todettiin, että valtionavustusten valvontaan on kiinnitetty huomiota tarkastus- ja valvontavastuun täsmentämisellä ministeriön työjärjestyksessä, laajapohjaisella työryhmätyöskentelyllä valtionavustusten käytäntöjen ja vaikuttavuuden kehittämiseksi sekä yksikkökohtaisilla toimenpiteillä, joilla pyritään parantamaan valvontaedellytyksiä. Ministeriön työjärjestyksessä

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

valtionavustusten valvonta on eriytetty esittelijän tekemään asiatarkastukseen ja talousyksikössä tehtävään taloustarkastukseen. Esittelijän ja taloustarkastuksen työnjakoa tulisi raportin mukaan kuitenkin täsmentää.

Jälkiseurannan perusteella tarkastusvirasto totesi, että suunnitellut toimenpiteet ovat asianmukaisia ja niiden toimeenpanoon on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Avustusten myöntökriteereiden kehittämistä on myös syytä edelleen jatkaa. Tarkastusvirasto totesi, että ministeriön valtionavustustyöryhmän toimenpide-ehdotukset luovat hyvän perustan valtionavustusprosessin jatkokehittelylle. Valtionavustusten tarkastusta ja valvontaa koskevat toimenpide-ehdotukset ovat jälkiseurantaraportin mukaan toimeenpanon osalta vasta aivan alkuvaiheessa. Raportissa todettiin, että on kuitenkin viitteitä siitä, että toimeenpano jatkossa nopeutuisi ja etenisi tavoiteltuun suuntaan. Tarkastusvirasto totesi lopuksi, että se tulee jatkossa seuraamaan ministeriön valtionavustusprosessia osana ministeriön tilintarkastusta, eikä tarkastuksen jälkiseurantaa ole tarvetta jatkaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön selvitys kantelun johdosta

Opetus- ja kulttuuriministeriön selvityksen mukaan ministeriön päätösehdotus esittelymuistioon toimitetaan lausuntoa varten Valtion liikuntaneuvostolle. Liikuntaneuvosto tekee ministeriölle esityksen avustusten myöntämisestä. Esitys ei sido ministeriötä, mutta se otetaan huomioon päätösvalmistelussa. Valtionavustuspäätökset ovat harkinnanvaraisia ja sidottuja käytössä olevaan määrärahaan.

Ministeriön selvityksessä todetaan, että vuoden 2015 valtionavustuksia myönnettäessä otettiin lainsäädännön edellyttämällä tavalla huomioon järjestöjen määrälliset, laadulliset ja yhteiskunnalliset tulokset sekä avustamisen tarve. Lisäksi arvioitiin järjestöjen toiminta eettisesti kestävä liikunnan osalta.

Avustusesityksessä jatkettiin edellisten vuosien käytäntöä siten, että valtionavustuksen määrää suhteessa valtionavustuskelpoisiin menoihin tarkasteltiin aiempaa tarkemmin. Tavoitteena oli, että valtionavustuksen kokonaismäärää arvioitiin entistä enemmän suhteessa järjestön omahoitukseen. Avustusten myöntämisen haaste on ollut vertailukelpoisen tiedon saaminen eri liikuntajärjestöistä. Järjestöjen toiminta jakautuu keskeisten tulosalueiden osalta eri tavalla toisten painottaessa enemmän huippu-urheilua ja toisten laaja-alaista harraste- ja seuratoimintaa. Lisäksi valtionavustuksen osuus järjestöjen tuloista vaihtelee selvityksen mukaan huomattavasti (9,6 – 95,7 %).

Selvityksessä todetaan muun muassa, että hakuohjeessa vuodelle 2015 oli vuoden 2014 tavoin maininta siitä, että valtionavustuksella voidaan kattaa työntekijän palkkauskustannuksia enintään 70 000 euroa/työntekijä. Ylimenevät kustannukset järjestö voi kattaa omalla varainhankinnallaan.

Vuoden 2015 valtionavustuspäätökset tehtiin 24.2.2015. Päätöksenteon yhteydessä ministeri Carl Haglund pyysi selvityksen mukaan opetus- ja kulttuuriministeriötä valmistelemaan esityksen uudeksi liikuntajärjestöjen avustamisen valmistelumalliksi. Työssä tuli muun muassa huomioida uuden liikuntalain mukaisten avustusperusteiden järjestökohtainen arviointitapa sekä päivittää hakuohje uuden liikuntalain mukaiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto valmisteli ylijohtajan johdolla uuden liikuntajärjestöjen avustusmallin. Työryhmän esitysten mukaiset uudistukset otettiin käyttöön vuoden 2016 avustusvalmistelussa. Uudistusten toimivuutta on ministeriön selvityksen mukaan tarkoitus seurata ja arvioida, sekä ryhtyä tarpeen mukaan jatkotoimenpiteisiin.

Kantelijan vastine opetus- ja kulttuuriministeriön selvityksen johdosta

Kantelija kiinnittää vastineessaan huomiota erityisesti järjestöjen valtionapukelpoisiin menoihin, jotka ovat Olympiakomitean ja Valo ry:n osalta jopa suurempia kuin järjestöjen kokonaismenot. Valtion liikuntaneuvosto huomasi asian ja puuttui siihen. Kantelija kiinnittää edelleen huomiota myös Olympiakomitean ja Valo ry:n erityiskohteluun sekä siihen, että Olympiakomitea on julkisuudessa ilmoittanut, että opetus- ja kulttuuriministeriön käytännöt ovat muuttuneet aikaisemmasta. Vastineen mukaan hakuohjeiden linjauksia ei noudateta avustuskäsitteilyssä. Palkkakatto näyttäisi olleen ensimmäisen kerran ehdoissa vuonna 2016. Hakuohjeen mukaista hakijoiden vertailua ei myöskään ole tehty, eikä esittelijällä ole ollut esittää Valtion liikuntaneuvostolle vertailuaineistoa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön lisäselvitys kantelijan vastineen johdosta

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa lisäselvityksessään, että vuodesta 2017 alkaen kaikissa ministeriön myöntämässä valtionavustuksissa sovelletaan yhtenäistä 80 000 euron palkkakattoa.

Avustusten käyttöajan jatkamisesta on edellytetty kirjallista hakemusta esimerkiksi sähköpostitse. Käytäntöä on vuonna 2016 täsmennetty siten, että ylijohtaja ratkaisee esittelystä jokaisen jatkoaikapäätöksen erikseen.

Valtionavustusten esittelyn ja päätöksenteon osalta ministeriö esittää lisäselvityksessään, että se katsoo toimineensa vuoden 2015 budjettivalmistelussa toimivaltansa rajoissa. Harkinnan jälkeen ministeriö on kuitenkin luopunut Valo ry:n ja Olympiakomitean omasta budjettirivistä vuoden 2016 talousarviossa.

Järjestöjen avustuspäätösten perusteluja on selvityksen mukaan vuodesta 2013 alkaen määrätietoisesti kehitetty. Käytössä olleen tietojärjestelmän puutteet ovat tosiasiallisesti rajoittaneet mahdollisuutta perustella päätöksiä riittävällä tavalla, mutta tämä seikka on huomioitu, ja toimenpiteisiin sen korjaamiseksi on ryhdytty.

Ministeriö toteaa lisäksi, että Suomen Olympiakomitean vuoden 2014 valtionavustuksen takaisinperintää koskevan asian käsittely on kesken Helsingin hallinto-oikeudessa. Ministeriö on toimittanut tuomioistuimelle lausuntonsa asiasta 4.10.2016.

Arviointi

Perustuslaissa säädetyt perusoikeudet sekä oikeusvaltioperiaate muodostavat reunaehdot ja perusteet kaikelle julkiselle vallankäytölle ja siinä noudatettavalle menettelylle. Perustuslaissa säädetään siten myös harkinnanvaraisissa valtionavustuksissa noudatettavat sääntelytapaa, yksityisiin kohdistuvien velvoitteiden asettamista ja viranomaisten menettelyitä koskevat perus-

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

tavanlaatuiset vaatimukset. Hyvän hallinnon takeet säädetään perustuslain 21 §:ssä perusoikeudeksi. Tämän perusoikeuden voidaan katsoa sisältävän muun muassa vaatimukset hallinnon toiminnan asianmukaisuudesta ja riittävästä laadusta, yhdenvertaisuudesta hallintomenettelyssä sekä yksilön näkökulmasta saatavilla olevasta ja tehokkaasta oikeusturvasta.

Kaikkien myönnettyjen valtionavustusten tulee täyttää valtionavustuslaissa ja mahdollisissa avustuksia koskeissa erillislaeissa säädetyt edellytykset. Valtionavustuslaissa tällaisia myöntökriteereitä ovat esimerkiksi se, että tarkoitus, johon valtionavustusta haetaan, on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä, ja se, että valtionavustuksen myöntäminen on perusteltua valtionavustuksen käytölle asetettujen tavoitteiden kannalta. Myöntämisen edellytyksenä on lisäksi se, että sitä pidetään tarpeellisena hakijan saama muu julkinen tuki sekä hankkeen tai toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen. Valtionavustuslain mukaan valtionavustus ei saa kattaa valtionavustuksen kohteena olevasta toiminnasta tai hankkeesta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyttä määrää, jollei välttämättömistä ja perustelluista syistä muuta johdu. Valtionavustuslaissa on myös määritelty seikat, jotka valtionavustuspäätöksestä tulee ainakin käydä ilmi.

Valtionapuviranomaisen on valtionavustuslain mukaan huolehdittava valtionavustuksen asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta hankkimalla valtionavustuksen käyttö- ja seuranta-tietoja sekä muita tietoja samoin kuin tekemällä tarvittaessa tarkastuksia.

Vuoden 2015 avustuksia myönnettäessä voimassa olleen liikuntalain mukaan valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon se, miten järjestö toimii lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Hakijoiden keskinäisessä vertailussa otetaan huomioon järjestön toiminnan laatu ja laajuus. Lisäksi otetaan huomioon toiminnan yhteiskunnallinen merkitys.

Asiassa esitetystä asiakirja-aineistosta ilmenee, ettei opetus- ja kulttuuriministeriö ole valvonut avustusten käyttöä hyvän hallinnon vaatimukset huomioon ottaen riittävästi eikä tarkastuksia ole juurikaan tehty. Myöskään Valtiontalouden tarkastusviraston laillisuustarkastuksen mukaan ministeriö ei ole tehnyt avustusten saajien tarkastuksia yksittäisiä poikkeustapauksia lukuun ottamatta. Laki kuitenkin edellyttää valvontaa ja tarkastuksia, ja antaa niihin myös hyvät keinot.

Valtion liikuntaneuvoston pöytäkirjasta vuodelta 2015 ilmenee, että kyseisen vuoden avustusesitys on ollut puutteellinen erityisesti järjestöjen laadullisen arvioinnin osalta. Usean järjestön hyväksyttävät kulut olivat esityksessä myös suuremmat kuin kokonaiskulut, eikä esityksestä ilmennyt, mikä osuus kokonaiskustannuksista oli menoja, jotka eivät olleet valtionapukelpoisia. Valtion liikuntaneuvosto totesi tämän vuoksi, että avustusvalmistelu oli suurilta osin puutteellisella tasolla, ja katsoi, että ministeriön tulisi jatkaa avustuspolitiikan kehittämistä järjestelmän läpinäkyvyyden ja hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi.

Avustusjärjestelmän läpinäkyvyys ja sen toimiminen yhdenvertaisesti edellyttää selkeitä avustuskriteereitä ja päätösten mahdollisimman hyvää perustelua. Saadusta selvityksestä ilmenee, että avustusten myöntökriteereiden selkeydessä ja läpinäkyvyydessä sekä tämän vuoksi myös päätösten perustelemisessa on ollut hyvän hallinnon vaatimusten toteutumisen näkökulmasta puutteita.

Avustusjärjestelmän tulee perustua lakiin, asetuksiin ja kirjallisesti annettuihin ohjeisiin. Avustusten hakemisen, myöntämisen ja menettelytapojen tulee pohjautua muutoinkin vain kirjalliseen aineistoon. Kanteluasiakirjoissa viitatus epäilyn tueksi mahdollisesta epävirallisesta ja henkilökohtaisiin suhteisiin osittain perustuvasta menettelykäytännöstä ei oikeuskanslerin käytettävissä olevin keinoin ole ollut saatavissa näyttöä. Selvää kuitenkin on, ettei kyseisenlainen

käytäntö voi olla hallinnossa hyväksyttävissä. Hallinnon laatu tarkoittaa harkinnanvaraisen valtionavustuksen myöntämisen tyypillisessä edunsoovassa hallintotoimessa sekä valtionavustuksen käytön valvonnassa erityisesti hallinnon menettelytapojen asianmukaisuutta.

Valvonnan laadun kehittämiseen on kuitenkin saadun selvityksen mukaan kiinnitetty huomiota tarkastus- ja valvontavastuun täsmentämisellä ministeriön työjärjestyksessä, työryhmätyöskentelyllä valtionavustusten käytäntöjen ja vaikuttavuuden kehittämiseksi sekä toimenpiteillä, joilla pyritään parantamaan valvontaedellytyksiä. Ministeriö on uudistanut taloustarkastuksen toimintakäytännöt vuoden 2016 alusta lukien sekä aloittanut seurantajärjestelmän uudistamisen. Vuosittain laaditaan tarkastussuunnitelma, johon sisältyy myös paikanpäällä tehtäviä tarkastuskäyntejä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön antamasta selvityksestä ilmenee myös muita hallinnon asianmukaisen toiminnan kannalta tärkeitä uudistuksia, joista osa on jo käytössä. Liikuntaa edistävien järjestöjen hakulomake ja hakuohje on selvityksen mukaan uudistettu, valtionavustusta hakevien järjestöjen määrällisistä tuloksista kootaan tuloskortit, joita käytetään toiminnan laajuuden arviointiin, ja avustusperusteiden arvioinnissa otetaan käyttöön arviointipaneeli. Tuloskorteista ja laadullisista arvioinneista ryhdytään selvityksen mukaan kokoamaan tietokantaa, joka mahdollistaa järjestöjen toiminnan kehittymisen arvioinnin, ja nuoriso- ja liikuntapolitiikan osaston avustuksen saajille valmistellaan uudet kirjanpito- ja tilinpäätösohjeet.

Valtion liikuntaneuvosto on 19.10.2016 antamassaan lausunnossa liikuntaa edistävien järjestöjen valtionavustuspolitiikan kehittämiseksi todennut muun muassa, että aikaisempina vuosina käynnistetyt toimenpiteet avustusjärjestelmän kehittämiseksi, vähitellen täsmentyvä tietopohja ja periaatteellinen keskustelu avustuspolitiikasta mahdollistavat sen, että jo vuoden 2017 avustuskierroksen osalta avustuskäytännöt kehittyvät merkittävästi aiemmasta.

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen on 1.11.2016 asettanut työryhmän (OKM/59/040/2016), jonka tehtävänä on selkeyttää valtion roolia ja ohjauskeinoja suomalaisen liikunta- ja urheilukulttuurin edistämiseksi. Työryhmän tulee asettamispäätöksen mukaan muun muassa laatia esitys avustusjärjestelmien selkeyttämisestä sekä vaikuttavuuden lisäämisestä. Työryhmän tehtävänä on myös tavoitteiden saavuttamisen seuranta ja tulosvastuullisuus avustusten käytössä. Työryhmän toimikausi päättyy asettamiskirjeen mukaan 1.5.2017.

Tämän työryhmän työssä on sen tehtävänanto huomioiden näkemykseni mukaan mahdollisuus ottaa avustusjärjestelmien kehittämisessä käsiteltäväksi seikkoja, jotka vaativat vielä hallinnon toiminnan laadun kannalta toimenpiteitä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Valtakunnallisten ja alueellisten liikuntajärjestöjen valtionavustuskäsittelyssä on ollut edellä selostettuja puutteita. Katson kuitenkin, että opetus- ja kulttuuriministeriön jo tekemät toimenpiteet ja ministeriön suunnitelmissa olevat kehittämistoimet vaikuttavat hyvän hallinnon vaatimusten kannalta oikeasuuntaisilta.

Pyydän opetus- ja kulttuuriministeriötä toimittamaan vuoden 2017 loppuun mennessä selvityksen siitä, miten vuonna 2016 toteutetut ja uudet vuodelle 2017 suunnitellut valtionavustusjärjestelmän kehittämistoimenpiteet ovat onnistuneet käytännössä. Pyydän selvityksen myös siitä, miten edellä mainitun 1.11.2016 asetetun työryhmän työssä on otettu huomioon hyvän hallinnon vaatimukset avustusjärjestelmän toiminnassa.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Kantelukirjoitus ei ole antanut aihetta muihin toimenpiteisiini.

Kantelukirjoituksen liitteet toimitetaan ohessa kantelijalle.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Esittelijäneuvos

Outi Kostama

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi